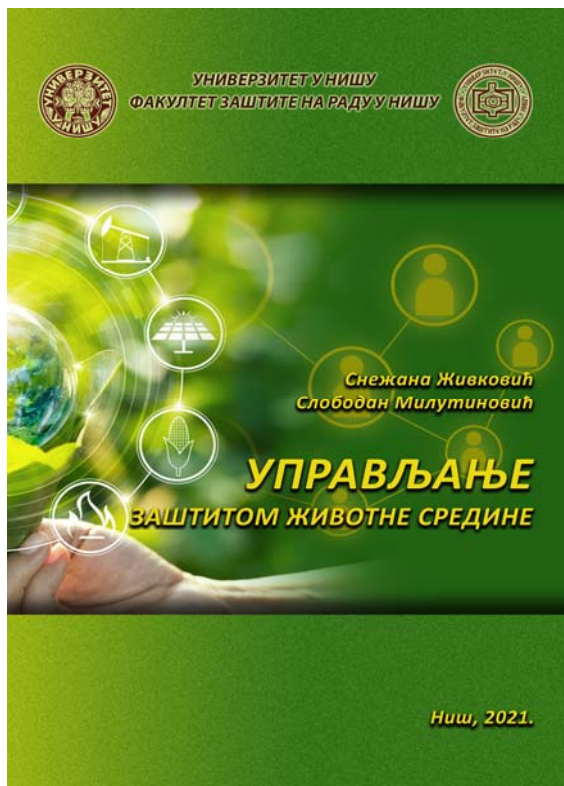

BOOK REVIEW / PRIKAZ KNJIGE**UPRAVLJANJE ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE***Snežana Živković, Slobodan Milutinović*

Jedan od ključnih problema u savremenim uslovima jeste održivi ekonomski razvoj, odnosno zadovoljenje rastućih ljudskih potreba bez ugrožavanja životne sredine. Nesmotreno i nekontrolisano iskorišćavanje prirodnih resursa poslednjih decenija, rezultiralo je značajnim ekološkim otiskom i dovelo u pitanje dugoročni opstanak čitavog čovečanstva. Eksplozivni rast stanovništva na planeti stvorio je mnoštvo problema u gotovo svim sferama. Ti problemi su posebno izraženi u domenu nedostatka čiste vode za piće i odgovarajućih sanitarnih uslova, ugrožavanja i istrebljenja biljnih i životinjskih vrsta, povećanja siromaštva u mnogim delovima sveta.

Još od Konferencije UN o životnoj sredini održane u Stokholmu 1972. godine, ulažu se ogromni naponi da se zaustavi degradacija životne sredine. Međutim, javna svest o problemima u životnoj sredini je i dalje ograničena. Ekološki izazovi i problemi sa kojima se suočava svako društvo, država i čovečanstvo u celini, nameću potrebu za sistematičnim pristupom u upravljanju zaštitom životne sredine.

Upravljanje zaštitom životne sredine zahteva multidisciplinarnu perspektivu i uključenost svih članova društva. Ovo iz razloga što su zdravlje, životna sredina i socijalni uslovi u stalnoj interakciji, pa poremećaj stanja životne sredine dovodi do ekoloških poremećaja i poremećaja socijalnih odnosa koji su međusobno povezani i uslovljeni. Evoluiranjem samog razumevanja ekoloških problema, glavni fokus trenutnog upravljanja životnom sredinom usredsređena je na integraciju socijalnih i ekoloških sistema. U tom kontekstu, donošenje odluka o životnoj sredini mora se baviti složenošću kako ekoloških sistema, tako i međusobno zavisnih ljudskih, organizacionih i institucionalnih sistema.

Osim toga, upravljanje zaštitom životne sredine uključuje i mnoge prostorne skale, u rasponu od lokalne do globalne, kao i raznovrsne ciljeve, uključujući kontrolu, pravac i tempo razvoja, optimizaciju korišćenja resursa, minimiziranje degradacije životne sredine i sprečavanje nastajanja ekoloških katastrofa. Upravljanjem zaštitom životne sredine mogu se baviti pojedinci i grupe koji imaju različita - pa čak i direktno suprotstavljena mišljenja - kao što je slučaj kada menadžeri zaštite životne sredine zaposleni u velikim multinacionalnim korporacijama dođu u sukob sa menadžerima zaštite životne sredine koji predstavljaju dobrovoljne organizacije.

Tokom višedecenijskog razvoja politike zaštite životne sredine razvijeni su brojni instrumenti, metode i tehnike (procena životne sredine, ekonomska procena, strateška procena uticaja, računovodstvo životne sredine, sistemi upravljanja životnom sredinom, procena životnog ciklusa i ekološki dizajn) čiji je značaj ključan za analizu i upravljanje uticajima na životnu sredinu. Adekvatna analiza upravljanja životnom sredinom, podrazumeva razumevanje načina donošenja odluka u vezi sa životnom sredinom, kao i sagledavanje da li praktične politike i procesi koji su rezultat tih odluka dovode do ekološki i društveno održivih rezultata. Posebno mesto u tom procesu zauzimaju institucije u oblasti zaštite životne sredine.

Imajući sve ovo u vidu, ova knjiga predstavlja još jedan od napora da se podigne svest o neophodnosti zaštite životne sredine i da se o problemima upravljanja životnom sredinom progovori na sistematičan, naučno zasnovan, a ujedno razumljiv način.

U knjizi su posebno obrađene funkcije menadžmenta kao procesa upravljanja, menadžeri, upravljanje zaštitom životne sredine, institucionalni okvir upravljanja zaštitom životne sredine, upravljanje zaštitom životne sredine kao poslovni proces, kao i zaštita životne sredine i kvalitet života.

Svojim sveobuhvatnim i celovitim pristupom, ova knjiga predstavlja nemerljiv doprinos u oblasti zaštite životne sredine i sigurno će naići na adekvatan odjek u naučnoj i stručnoj javnosti.